



Eltérő fejlődésre utaló gyanújelek 3 éves kor alatt

Alvás-ébrenlét rendellenességei

- a szokványostól eltérő alvás-ébrenlét ritmus
- túl sokat alszik, fokozott aluszékonyság, nehéz ébreszthetőség
- a szemei nem záródnak teljesen alvás közben
- nagyfokú, nehezen befolyásolható nyugtalanság
- túlzottan irritabilis (ingerlékeny)
- sokat sír

Látási, hallási észlelés, figyelem

- észlelési funkciók gyengesége
- látási és hallási ingerekkel az újszülött figyelme nem kelthető fel
- nem követi a közelében lévő arcot, tárgyakat, a mozgó embereket
- nem jelez különböző hangingerekre, félálomban nem rezzen össze apróbb zajokra
- éber állapotban az anya hangjára nem orientálódik
- felsírásakor az anya hangja nem nyugtatja meg
- a figyelem- vagy a kontaktuskeresés zavara
- semmivel sem, vagy alig kelthető fel és köthető le a figyelme, nem nézelődik, nem nézegeti az eléje tett tárgyakat
- mimikája ingerekre nem változik

Mozgásfejlődés

- feszes, görcsös, kemény tapintatú izomzat vagy laza izomtónus
- hiányos, szegényes vagy megkésett mozgás
- aszimmetria a test két oldalának használatában
- késés a testtartási reflexek és a mozgások területén, a fejlődési mérföldkövek elérésében, mint például a fejtartás szabályozása, ülés, mászás, járás
- nem tartja, nem emeli a fejét, nem fordul, nem gurul, nem kúszik, nem mászik, nem ül fel önállóan, nem áll, nem jár a megfelelő időben
- egyes mozgásfázisok kimaradása, pontatlansága (pl.: kúszás-mászás elmarad)
- gyenge koordinációs készség és egyensúlyérzék, eltérő fizikai képességek (izomgyengeség, fáradékonyság)
- mozgás során felesleges együttmozgások
- ügyetlenség, veszélyérzet hiánya, impulzivitás
- finommotorika éretlensége, szem-kéz koordináció zavara
- csecsemőkori reflexek 1 éves kor utáni fennmaradása (pl.: lábujjhegyen való járás, „csipeszfogás” hiánya, rajzolás/játék közben nyelvét kidugja, ajka mozog, „W” alakú lábtartásban térdel, azonos oldali, „robotszerű” járás, nehezített keresztezett mozgások...)



Beszédfejlődés

- késik a mosoly, kacagás, hangadás
- elmaradó gőgicsélés, a baba három-öt hónapos korban is csupán torokhangokat ejt
- a kisbaba keveset gügyög, akkor is mindig ugyanúgy
- nincs különbség az általa kiadott hangok között
- nem érdekli az őt körülvevők beszéde
- ha a gyermek 2-2,5 éves kora körül nem vagy alig beszél
- az első szavak kiejtése helytelen, pöszeség
- a hosszú szavakat nem tudja kimondani, csak azok elejét ejti ki

Szociális viselkedés

- ritka/hiányzik a másik arcának figyelése
- ritka/hiányzik a szociális mosoly
- a közös figyelem és az érdeklődés megosztásának hiánya (a gyermek nem követi a mutató irányát, nem vesz örömmel részt a szociális játékokban (pl.: kukucs játék, süti-süti), nem utánozza a hétköznapi cselekvéseket
- inkább a magányos foglalatosságokat részesíti előnyben
- érzelmeit kevésbé és időnként szokatlan módon fejezi ki, mások érzelmeire is kevésbé reagál (pl. nem osztja meg örömét, örömeiben kezével repked; nem veszi észre, ha a másik személynek baja van, bajban nem kér segítséget)
- a szemkontaktust többnyire nem tudják megfelelően alkalmazni
- nonverbális eszközökkel sem próbálja pótolni a beszéd hiányát, nem tudja megfelelően kifejezni a saját szándékait (pl. nem használ jól értelmezhető gesztusokat, nem tud rámutatni a kívánt tárgyra, hanem a szülő kezét húzza, ha el akar érni valamit; fejükkel nem jelzik a tiltakozást vagy igenlést)
- gyakran a hallott beszédet visszaismétli
- általában szokatlan intonációt használ, lapos, monoton hangon beszél
- nem érti a beszédet, a nevére sem figyel fel
- beszűkült érdeklődés: a tárgyak funkcionális használata helyett tárgyak részletei kötik le, például madzagok, autó kerekének pörgetése, ajtónyitogatás stb.
- az életkorban elvárt „mintha” vagy „szerep” játék helyett sorba rendezi a tárgyakat, saját logika szerint szortírozza, rendezgeti újra meg újra
- gyakran szélsőségesen ragaszkodnak a megszokott dolgokhoz, a kialakult nem funkcionális rutinokhoz
- irtózás a változásokkal szemben
- a kezek, a test repetitív mozgása is gyakori (pl. izgatott állapotban repkedő kézmozgás, előre-hátra hintázás, szokatlan testtartás, gyakori lábujjhegyezés)
- a fejlődés során fellépő feltűnő visszaesés, elakadás: például, ha a gyermek már gagyogott, néhány szót is mondott, ám ez egyszer csak abbamarad
- látszólag indokolatlanul, sír, nevet, kiabál
- idegeneken átnéz, kortársaktól elhúzódik



Egyéb

- étkezési problémák: keveset eszik, vagy nehezen táplálható
- evés, nyelés rendellenességei
- nehezen áll át a folyékony táplálékról a darabos ételre, öklendezik, nem fogadja el azt
- nyálzás
- nagyon válogatós, az ételek színére, állagára érzékeny
- maszatos, rendetlen étkezés

